वम्"। नारसिंहे "प्रतिमां लक्षणोपेतां नरसिंहस्य कारयेत्। सर्वपापानि संत्यज्य स तु विष्णुपुरं व्रजेत्। प्रतिष्ठां नरसिंहस्य यः करोति यथाविधि। निष्कामो नरशार्दूल! देहबन्धात् प्रमुच्यते। सकामो नरसिंहस्य पुरं प्राप्य प्रमोदते। विधिवत् स्नापयेद् यस्तु कारयित्वा जनार्दनम्। न जातु निर्गमस्तस्य विष्णुलोकात् कथञ्च न"। नरसिंहस्य विष्णोः उपसंहारे तथा दर्शनात्। माधवोल्लासे "देवस्य प्रतिमायास्तु यावन्तः परमाणवः। तावद्वर्षसहस्राणि विष्णुलोके महीयते। राजमार्त्तण्डे "पुत्त्रोत्पत्तौ तथा श्राद्धमन्नप्राशनिके तथा। चूड़ाकार्ये व्रते चैव नाम्नि पुंसवनेषु च। पाणिग्रहे प्रतिष्ठायां प्रवेशे नववेश्मनः। एतद्वृद्धिकरं नाम गृहस्थस्य विधीयते"। वृद्धिकरं श्राद्धमित्यन्वयः। सूत उवाच "कलौ चैकाहसाध्येन प्रतिष्ठां मन्दवित्तवान्। मध्यमेनाधमेनापि प्रकुर्य्यात्तान्त्रिकोत्तमः। नित्यं निर्वर्त्य मतिमान् कुर्य्यादभ्युदयन्ततः। विप्रान् संभोजयेच्चाथ ततो यागगृहं व्रजेत्। गणेशग्रहदिक्पालान् प्रतिकुम्भेषु पूजयेत्। स्थण्डिले पूजयेद्विष्णुं परिवारगणं यजेत्। स्नापयेत् प्रथमं देवं तोयैः पञ्चविधैरपि। पञ्चामृतैः पञ्चगव्यैः पञ्चमृत्पिण्डकैरपि। तिलतैलैस्तथा स्नेहैः कषायैरपि सत्तमः"। तथा "जम्बुशाल्मलिवाट्यालं वदरं बकुलं तथा। एतेषां वल्कलरसः कषायः परिकीर्तितः। पञ्चपुष्पोदकैर्वाथ त्रिपत्रैरपि सत्तमः। तुलसीकुन्दमालूरपत्राण्याहुस्त्रिपत्रकम्। चम्पकाम्रशमीपद्मकरवीरञ्च पञ्चकम्। मृत्तिका करिदन्तस्य पर्वताश्वखुरस्य च। कुशवल्मीकसम्भूतं मृत्पञ्चकमितीरितम्। गोमूत्रं गोमयं क्षीरं दधिसर्पिः कुशोदकम्। कुर्य्यात् प्राणप्रतिष्ठाञ्च होमं कुर्याद् यथाविधि। दक्षिणां विधिवत् कुर्यात् पूर्णार्घ्यं तदनन्तरम्"। इति भविष्यपुराणे तृतीयभागे नवमोऽध्यायः। नरसिंहपुराणे "पञ्चगव्येन देवेशं यः स्नापयति भक्तितः। ब्रह्मकूर्चविधानेन विष्णुलोके महीयते"। ब्रह्मकूर्चविधानेन कुशोदकयुक्तेन पञ्चगव्येन। स्नानीयानुलेपने तदुद्वर्तने फलमाह तत्रैव "यवगोधूमजैश्चूर्णैरुद्वर्त्योष्णेन वारिणा। प्रक्षाल्य देवदेवेशं वारुणं लोकमाप्नुयात्"। स्मृतिः "चतुरङ्गुलविस्तारा दीर्घा हस्तद्वयावधि। पताका लोकपालानां दशानां परिकीर्तितः"। पञ्चहस्तश्च वै दण्डः पताकानां प्रकीर्तितः। ज्योतिषे "दुग्धं सशर्करञ्चैव घृतं दधि तथा मधु। पञ्चामृतमिदं प्रोक्तं विधेयं सर्वकर्मसु"। प्रतिष्ठानन्तरं मात्स्ये "ततः सहस्रं विप्राणामथ वाष्टशतं तथा। भोजयेच्च यथाशक्त्या पञ्चाशद्वाथ विंशतिम्"। षोडशोपचाराः "आसनं स्वागतं पाद्यमर्घ्यमाचमनीयकम्। मधुपर्काचमस्नानवसनाभरणानि च। गन्धपुष्पे धूपदीपौ नैवेद्यं वन्दनं तथा"। दशोपचारास्तु "पाद्यार्घ्यमाचमनीयं मधुपर्काचमने अपि। गन्धादिपञ्चकञ्चेति उपचारा दशोदिताः"। पञ्चोपचारास्तु "गन्धादयो नैवेद्यान्ताः पूजा पञ्चोपचारिका"। उपचारद्रव्याणि शारदायाम् "पाद्यं श्यामाकदुर्वाब्जविष्णुक्रान्ताभिरीरितम्"। विष्णुक्रान्ता अपराजिता एतद्द्रव्ययुक्तं जलमिति शेषः। "गन्धपुष्पाक्षतयवकुशाग्रफलसर्षपैः। सदूर्वैः सर्वदेवानामेतदर्घ्यमुदीरितम्"। एतद्युक्तं जलमित्यर्थः। "जातीलवङ्गकक्कोलैर्जलमाचमनीयकम्। आज्यं दधि मधून्मिश्रं मधुपर्कं निवेदयेत्"। कात्यायनः "मधुपर्कं दधिघृतमधु पिहितं कांस्ये कांस्येन"। मधुपर्केति स्थाने स्नानीयेति पाठः पूर्वोक्तद्रव्ययुक्तं जलमात्रं वा "गन्धश्चन्दनकर्पूरकालागुरुभिरीरितः"। राघवभट्टधृतम् "शङ्खपात्रस्थितं गन्धं मन्त्रैः कुर्यात् कनिष्ठया। कनिष्ठाङ्गुष्ठसंयुक्ता गन्धमुद्रा प्रकीर्तिता"। पुष्पाणि तत्तद्देवदेयानि "अगुरुशीरगुग्गुलुमधुपर्ककुचन्दनैः। धूपयेदाज्यसंमिश्रैश्चूर्णैर्देवस्य देशिकः। तत्र तत्र जलं दद्यात् उपचारान्तरान्तरे"। राघवभट्टधृतम् "सर्वोपचारवस्तूनामभावे भावनैव हि। निर्मलेनोदकेनाथ पूर्णतेत्याह नारदः"। नारसिंहे "पञ्चगव्येन देवेशं यः स्नापयति भक्तितः। ब्रह्मकूर्चविधानेन विष्णुलोके महीयते"। ब्रह्मकूर्चविधानेन कुशोदकयुक्तेन पञ्चगव्येन। ब्रह्मपुराणे "देवानां प्रतिमा यत्र घृताभ्यक्तक्षमा भवेत्। पलानि तस्यै देयानि श्रद्धया पञ्चविंशतिम्। अष्टोत्तरशतं स्नाने पलं देयञ्च सर्वदा। यवगोधूमजैश्चूर्णैरुद्वर्त्योष्णेन वारिणा। प्रक्षाल्य देवदेवेशं वारुणं लोकमाप्नुयात्। पादपीठन्तु यो दद्यात् विल्वपत्रैर्निघर्षयत्। उष्णाम्बुना च प्रक्षाल्य सर्वपापैः प्रमुच्यते" देवीपुराणम् "होमोग्रहादिपूजायां शतमष्टोत्तरं भवेत्। अष्टाविंशतिरष्टौ वा यथाशक्ति विधीयते"। कात्यायनः "आज्यद्रव्यमनादेशे जुहोतिषु विधीयते"। कालिकापुराणम् "यद्दीयते च देवेभ्यो गन्धपुष्पादिकं तथा।